

Základní elementy návrhu výzkumu

Peter Spáč

30.3.2016

Fáze výzkumné práce

- 1. Plánovací, přípravná
- 2. Provedení výzkumu
- 3. Zpráva o realizovaném výzkumu

Význam návrhu výzkumu

- **Nasměrování výzkumníka k jeho záměru**
- Sepsání návrhu umožňuje utřídění vlastních myšlenek a záměrů (nejde pouze o samoučelné přenesení „na papír“)
- Lehčí zhodnocení nákladů (čas, energie) a samotného významu výzkumu
- Rychlé ujasnění tématu jako předpoklad dodržení termínů pro samotný výzkum

Význam návrhu výzkumu

- **Návrh jako informace pro vedoucího / školitele**
- Možnost včasné zpětné vazby
- Návrh jako předpoklad „seriozních“ konzultací s vedoucím

Význam návrhu výzkumu

- **Kontrola vlastní činnosti**
- Ujistění se o (ne)správnosti a (ne)vhodnosti vašich představ
- Praktické aspekty – např. rozpoznání relevance čtené literatury pro váš výzkum
- Návrh výzkumu jako benchmark

Význam návrhu výzkumu

- **Návrh jako časová úspora**
- **Důležité - návrh výzkumu není povinností, kterou musí, resp. měli by plnit pouze studenti**
- **Návrh výzkumu je důležitý pro výzkumníky bez ohledu na jejich předešlé zkušenosti či publikace**

Význam návrhu výzkumu

- Optimálně by měl návrh prokazovat, že:
  - Rozumíte svému tématu
  - Jste schopní srozumitelně formulovat své cíle a otázky
  - Máte promyšlené dopady práce, rozumíte jejímu významu, uvědomujete si její validitu a reliabilitu
  - Budete pracovat v souladu se základními etickými principy vědecké práce

Podoba návrhu výzkumu

- Neexistuje univerzálně platná a jednotně předepsaná podoba návrhu
- Specifika organizací a pracovišť
- Velké průniky mezi jednotlivými „formami“ – podobné pasáže, kapitoly a pořadí prvků
- Základní premisa – návrh musí dát 3 základní odpovědi o vašem výzkumu - **co, jak a proč**

Podoba návrhu výzkumu

- Významný aspekt jednoduchosti – jako kdyby byl návrh určen neodborníkům
- Zkuste váš **návrh** vnímat **jako argument**:
  - Vede k potřebě důsledného a jasného zdůvodňování výzkumu, jeho částí a kroků
  - Důležitá je interní koherence návrhu
  - Návrh má ukázat logiku výzkumu a ne výzkum popsat

Návrh výzkumu - struktura

- Typické prvky:
  - Abstrakt
  - Téma, cíle, výzkumné otázky
  - Krátký přehled a shrnutí literatury
  - Konceptualizace, operacionalizace
  - Výběr metod
  - Sběr dat
  - Analýza dat
  - Závěry

Abstrakt

- **Není to úvod**, ale krátký souhrn návrhu výzkumu (případně už realizovaného výzkumu)
- Typický rozsah 100 – 200 slov
- Umění napsat co možná nejvíc na nejmenším možném prostoru

Abstrakt 1

Petr Kalinič, Vladimír Naxera, Rexter 02/2011

In the past two decades, Russia has become the stage for a great restoration of geopolitics as an academic discipline as well as a political tool used by a wide variety of actors across the ideological spectrum. A. G. Dugin, a well known Russian radical activist, is one of the most prominent and prolific authors operating in this discourse. **The aim of this text is to** present Dugin's intellectual evolution to provide context for his (geo)political theory of Eurasianism, stressing the elements of his thought that connect him with the discourse of the radical right, as well as the basic tenets of his conceptualization of 'Eurasian' space and beyond.

Abstrakt 2

Miroslav Mareš, Rexter 02/2013

This article **deals with** the concept of armed opposition in the context of the European Union. **It characterizes** the armed opposition against the EU, identifies its variations, and describes their development in the context of the European integration process and its adversaries. **It concludes** that a Europe in the process of integration is a challenge for armed groups to impose their influence through armed activities against the EU.

Abstrakt

- Zahrnutá témata:
  - O čem je výzkum
  - Čeho chce výzkum dosáhnout
  - (při hotových výzkumech i co je hlavní zjištění)
- Abstrakty jsou typicky dostupné pouze k realizovaným výzkumům

Úvod

- Uvedení do problematiky
- Představení problému, jeho zařazení do širšího okruhu literatury, případné nedostatky literatury
- Objasnění **cíle** a významu problému
- Definování **výzkumné oblasti a tématu**
- Úvod má být výrazný a poutavý – půda pro další části návrhu

Úvod

- Stanovení výzkumných otázek
- Odůvodnění otázek:
  - Z jakého důvodu je otázka důležitá
  - Jaký význam má její zodpovězení
  - Byla už položena anebo jde o její první aplikaci?
- Odůvodnění je součástí všech prvků návrhu (problém, otázky, metody, práce s daty)

Krátké shrnutí literatury

- Při návrhu výzkumu jde o **krátký** přehled a shrnutí literatury
- Zmapování výzkumného pole a uvedení problému do kontextu
- Důležitá je **zaměřenost na problém** a ne snaha uvést všechno, co bylo napsáno o vámi zkoumané oblasti
- Význam:
  - Základ pro formulaci hypotéz (pokud s nimi pracujete)
  - Podložíte svůj výzkum teoretickými argumenty

Operacionalizace konceptů

- Převedení konceptů do měřitelné podoby
- Tato část má prokázat, jak budete s koncepty pracovat ve svém výzkumu:
  - Jejich identifikace v realitě
  - Jejich změření

Konceptualizace a operacionalizace

- Konceptualizace – zachycení prvků do pojmových konceptů
- Operacionalizace – převod konceptů do měřitelných pojmů a kategorií

Operacionalizace

- Intelligence
- Levicový extrémista
- Politická apatie
- Volební úspěch
- Životní zkušenosti
- Dobrá volební kampaň

Metody – strategie a rámec

- Propojení mezi teorií a empirií
- Je potřebné uvést, jaké metody budete ve výzkumu využívat a z jakých důvodů jste tuto volbu provedli
- Představení, zda půjde o výzkum kvantitativní, kvalitativní anebo kombinující obě logiky (pokud to v návrhu už nezaznělo)

Vzorek

- **Kvantitativní práce:**
  - Velikost vzorku
  - Způsob výběru
  - Reprezentativnost
- **Případové studie (malé N studie):**
  - Konkretizace případů
  - Odůvodnění daného výběru

Sběr dat

- Důležitý je přesný a jasný popis
- Způsob získávání – terénní výzkum, elektronické zdroje, sekundární analýza
- Příklady technik:
  - Dotazník – míra standardizace, strukturovanosti
  - Pozorování – skryté, otevřené, zúčastněné, nezúčastněné
  - Analýza dokumentů – jaký typ dokumentů, odkud je budete čerpat (zdroj)

Analýza dat

- Jako v předešlých bodech platí co možná největší detailnost, jasnost a přesnost
- Nestačí uvést, že data budou „analyzována“
- Uvést konkrétní postupy, způsoby, využití softwaru (mapy) a jednotlivých technik (korelace, regrese)

Závěry (a co je vhodné uvést)

- **Omezení výzkumu:**
  - Má je každý výzkum, uvádějí se, pokud jsou výzkumníkoví známa
- **Etická stránka věci:**
  - Vyrovnání se s možnými etickými (právními) problémy
  - Nakládání s daty, přístup k datům, jednání s jinými osobami
- **Závěry:**
  - Shrnutí očekávaných závěrů
  - Načrtnutí významu pro teorii anebo politickou praxi

Návrh výzkumu - shrnutí

- Nezapomínejte na to, že návrh výzkumu nemá význam pouze pro vás, ale i pro vašeho vedoucího/školitele
- Z toho vyplývá potřeba jasné a přesvědčivé formulace
- Návrh není *studentská* povinnost, ale klasická součást výzkumu
- Vždy se ujistěte, zda z návrhu vyplývají odpovědi na základní otázky výzkumu - co, jak, proč (otestujte na příbuzných, známých)
- Dobrý test vašeho návrhu – Punch, s. 205